

فراتر از بوم: چشم به کار طبیعت

تغییرات اقلیمی
از بین رفتن طبیعت و تنوع زیستی
آلودگی و پسماند

UNITED NATIONS
ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

نمایشگاه گروهی درباره بحران سیاره‌ای سه‌گانه

۱۹-۲۷ مرداد ۱۴۰۳

ایران، تهران

فراتر از بوم:

چشم به کار طبیعت

این ابتکار، ۳۶ اثر هنری از ۱۸ هنرمند ایرانی را گرد هم آورده تا به چالش‌های جهانی محیط‌زیست از دریچه سه بحران به‌هم‌پیوسته‌ای که سیاره ما امروزه با آن روبه‌رو است، بپردازد: تغییرات اقلیمی، نابودی طبیعت و ازدست‌دادن تنوع زیستی، و آلودگی و پسماند.

این نمایشگاه به‌طور مشترک توسط برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP)، مرکز اطلاع‌رسانی سازمان ملل متحد در تهران (UNIC) و با همکاری «آرتیونیتی» و «گالری اچ» برگزار می‌شود.

نظرات و دیدگاه‌های فردی بیان‌شده توسط شرکای اجرایی و هنرمندانی که در این نمایشگاه مشارکت داشته‌اند، صرفاً متعلق به خود آن‌ها بوده و لزوماً منعکس‌کننده دیدگاه‌های سازمان ملل متحد نیست. سازمان ملل متحد در قبال هرگونه سوء تفاهم و سوء تفسیر نادرست مسئولیتی ندارد. اطلاعات و آمار ارائه‌شده تنها نشان‌دهنده بخشی از چالش‌های پیش روی سیاره ما است.

اشتفان پرینز را هماهنگ‌کننده مقیم سازمان ملل متحد

بسیار خرسندم که این بروشور دیجیتال را با شما به اشتراک می‌گذارم. این بروشور، نمایانگر مشارکت چندجانبه و نوآورانه‌ای است که سازمان ملل متحد در ایران در ماه‌های اخیر آن را پایه‌گذاری کرده است. نمایشگاه پیش روی شما، با عنوان «فراتر از بوم: چشم به کار طبیعت»، سفری بصری و آموزنده است به وضعیت کنونی سیاره‌مان، با نگرشی از دریچه بحران سیاره‌ای سه‌گانه تغییرات اقلیمی، نابودی طبیعت و از دست دادن تنوع زیستی، و آلودگی و پسماند به آن.

با گشت‌وگذار در این نمایشگاه، به وضوح می‌بینیم که انسان، طبیعت را به لبه‌ی پرتگاه رانده است. برای حفاظت از کره زمین برای امروز و نسل‌های آینده، نیازمند مشارکت همگانی هستیم. طبیعت نیرومند است و راه‌حلهایی وجود دارد. همه باید دست‌به‌کار شوند، از تک تک افراد گرفته تا بخش خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد، دولت‌ها، و سازمان‌های بین‌المللی.

افزایش آگاهی و گفت‌وگوی سازنده درباره چالش‌های زیست‌محیطی مشترکمان، سنگ بنای مقابله با بحران سیاره‌ای سه‌گانه است. وقتی حقایق را می‌دانیم، می‌توانیم آگاهانه در جهت حمایت از طبیعت و ساکنان آن گام برداریم.

کمی بیش از یک ماه دیگر، کشورهای عضو سازمان ملل متحد در نیویورک گرد هم می‌آیند تا در «نشستی برای آینده» شرکت کنند. این رویداد، فرصتی نادر و استثنایی برای اصلاح و تقویت نظام چندجانبه جهانی است و ما را در مسیر درست به سوی آینده‌ای حقیقتاً پایدار و عادلانه برای همگان قرار می‌دهد. بحران سیاره‌ای سه‌گانه، از محورهای اصلی این نشست خواهد بود و جهان در انتظار نتایجی فوری و مؤثر، این رویداد را دنبال می‌کند.

مایلم از تمامی ۱۸ هنرمندی که شور و خلاقیت خود را در راستای این هدف مهم با ما سهیم شده‌اند، صمیمانه تشکر کنم. همچنین مراتب قدردانی ویژه خود را از شرکای اجرایی پروژه، «گالری اچ» و «آرت‌یونیتی» برای همکاری ارزشمندشان در به ثمر رساندن این ایده ابراز می‌دارم.

همچنین مایلم از همکارانمان در مرکز اطلاع رسانی سازمان ملل متحد (UNIC) و برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP) در ایران، برای برگزاری این رویداد مهم و خلاقانه که در ابتدا قرار بود در خرداد ماه ۱۴۰۳ و به مناسبت روز جهانی محیط زیست در ۵ خرداد برگزار شود اما به دلیل تحولات غیرمنتظره به تعویق افتاد، صمیمانه تشکر کنم.

برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP)، در همکاری با سایر کارگزاری‌ها، صندوق‌ها و برنامه‌های سازمان ملل متحد، با شرکای ملی و بین‌المللی خود برای ترویج ادغام سیاست‌های دوستدار محیط زیست در تمامی بخش‌ها، همکاری نزدیکی دارد. ما از مدیریت بهبود یافته منابع طبیعی و حفاظت از تنوع زیستی حمایت می‌کنیم و در تلاشیم تا با حمایت‌های بین‌المللی برای تامین مالی اقدامات اقلیمی، ظرفیت‌های ملی را در این زمینه افزایش دهیم.

امیدواریم در ماه‌ها و سال‌های آینده، با حمایت و همراهی مستمر شما، شاهد ابتکارات بیشتری از این دست باشیم.

بیانیه هنری

به گذرگاهی قدم بگذارید که هنر با اضطرار مواجه می‌شود، جایی که هر ضربه قلم‌مو و مجسمه درباره بحران‌های زیست‌محیطی فوری که جهان با آن روبروست، سخن می‌گوید. این نمایشگاه شما را به سفری در دل موضوعات حیاتی تغییر اقلیم، شکنندگی طبیعت و تنوع زیستی ما و تأثیر بسیار مخرب آلودگی و پسماند دعوت می‌کند.

در خلال کاوش میان این آثار هنری، با نمونه‌های تأمل‌برانگیزی مواجه خواهید شد که ما را به بازنگری رابطه‌مان با طبیعت و نقشمان در حفاظت از آن به چالش می‌کشند. این آثار هنری فراتر از تجربیاتی بصری‌اند؛ آن‌ها فراخوان‌هایی برای اقدام‌اند، فراخوان‌هایی که از ما می‌خواهند به‌عنوان یک جامعه جهانی، شدت چالش‌های زیست‌محیطی خویش را به رسمیت بشناسیم و به‌صورت جمعی برای راه‌حل‌های پایدار تلاش کنیم.

در سراسر جهان، بشر طبیعت را به کنجی رانده است. اما طبیعت قدرتمند است و با نقش‌آفرینی فعال ما، می‌تواند مجدداً برخیزد. ما به یک رویکرد جامع نیاز داریم تا از زیستن در تضاد با طبیعت به سمت هم‌زیستی با آن گام برداریم. در این راستا، هر فردی نقشی بر عهده دارد.

این نمایشگاه توسط برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP)، مرکز اطلاع‌رسانی سازمان ملل متحد (UNIC) در ایران و با همکاری «آرت‌یونیتی» و «گالری اِچ» برگزار می‌شود.

هدف ما، آگاهی‌افزایی و ایجاد گفتگوهای معنادار درباره آینده محیط‌زیست گران‌بهای سیاره‌مان است.

اسامی هنرمندان

مهرداد ابوطالبی
میترا امینایی
هانیه آزموده
یاسمن بازارگان
الی ابراهیم پور
ندا استکی
میرمحمد فتاحی
ندا غیوری
امیر حصاری
امیرعلی ایزدی
ندا جلیلی
مهسا کریمی
ندا مبرا
زهرا نوری زنوز
پونه اوشیدری
موسی ربانی
پگاه رجامند
محمد سیمری

آثار هنری

تغییرات اقلیمی

تغییرات اقلیمی به تغییرات بلندمدت در دما و الگوهای آب‌وهوایی اشاره دارد که منجر به تغییر اکوسیستم‌ها می‌شود. فعالیت‌های انسانی، عمدتاً مصرف انرژی، صنعت، حمل‌ونقل، ساختمان‌سازی و کشاورزی، محرک‌های اصلی این تغییرات هستند.

پیامدهای آن شامل خشکسالی شدیدتر، کمبود آب، آتش‌سوزی‌های گسترده در جنگل‌ها، بالا آمدن سطح آب دریاها، سیل، ذوب‌شدن یخچال‌ها، توفان‌های سهمگین و کاهش تنوع زیستی است.

ندا جلیلی

سال ۲۰۲۳ به عنوان گرم‌ترین سال تاریخ ثبت شده است. بشر برای حفظ شیوه کنونی زندگی خود در حال مصرف منابعی به اندازه ۱/۶ برابر زمین است و اکوسیستم‌ها نمی‌توانند با خواسته‌های ما همگام شوند.

شهرها مصرف‌کننده ۷۵٪ از منابع و انرژی جهان و تولیدکننده حداقل ۶۰٪ از گازهای گلخانه‌ای هستند. همچنین، شهرها در سراسر سیاره ما منبع تولید بیش از نیمی از پسماند و زباله در جهان هستند.

پگاه رجامند

سیستم‌های انرژی، محرک اقتصاد و عامل پایداری جوامع هستند. با این حال، تبدیل و استفاده از انرژی، بزرگ‌ترین عامل گرمایش جهانی است. انرژی‌های تجدیدپذیر کلید آینده‌ای پایدار هستند.

هانیه آزموده

جنگل‌ها اکوسیستم‌های مهمی هستند که زیستگاه اکثر گونه‌های کره زمین و معیشت نزدیک به یک میلیارد نفر را فراهم می‌کنند. جنگل‌های سالم به عنوان مخازن مهم کربن و جذب میلیاردها تن دی اکسید کربن در سال، نقشی اساسی در کاهش تغییرات اقلیمی ایفا می‌کنند. با این حال، آن‌ها به دلیل جنگل‌زدایی و تخریب در معرض تهدید هستند.

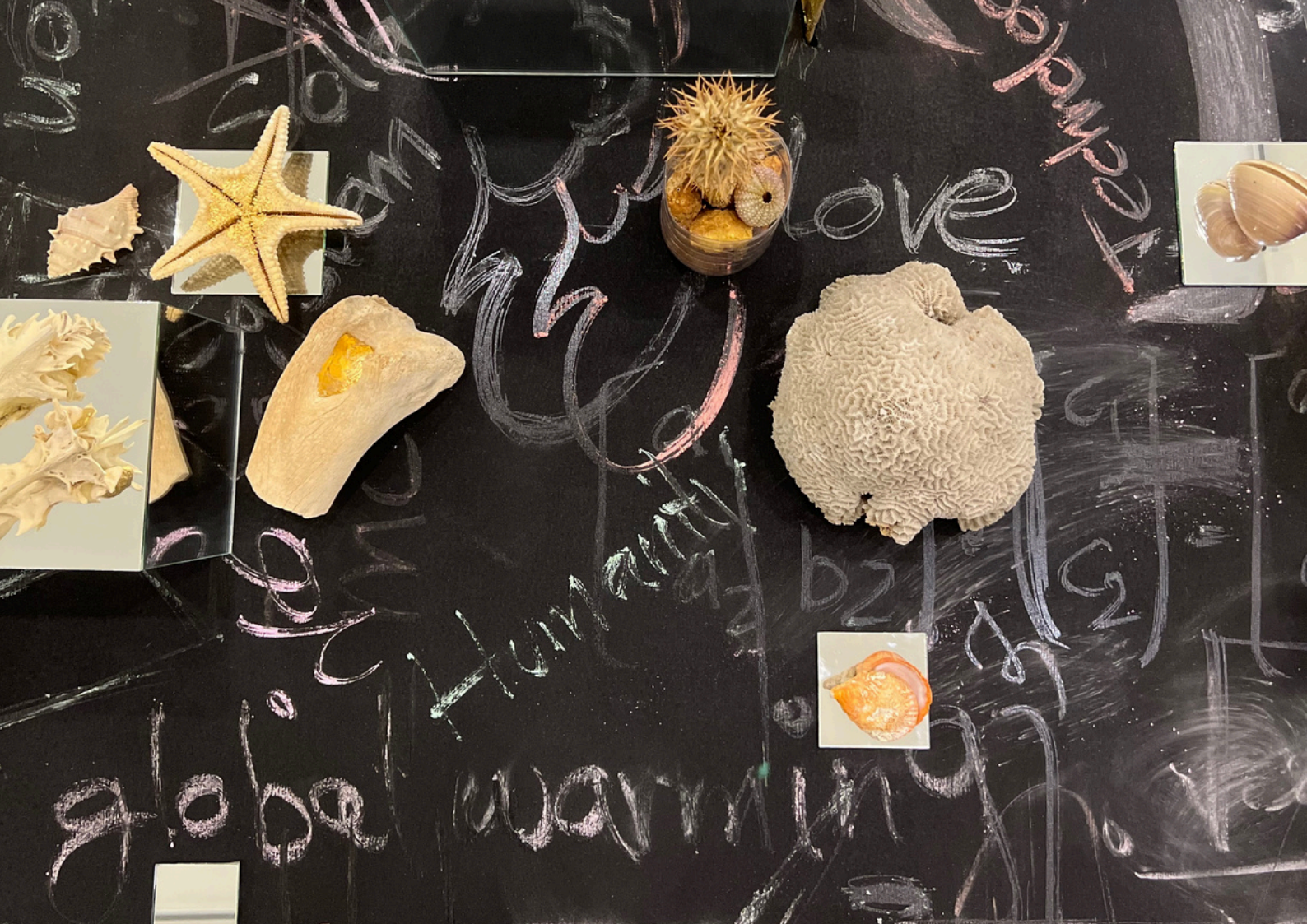
آیا می‌دانستید که درختان در مناطق شهری می‌توانند هوا را تا ۵ درجه سانتی‌گراد خنک کنند و نیاز به تهویه را تا ۲۵ درصد کاهش دهند؟

مهرداد ابوطالبی

در حالی که یک سوم از جمعیت جهان با ناامنی غذایی روبه‌رو هستند، معادل یک میلیارد وعده غذا هر روز به هدر می‌رود. پسماند و دورریز مواد غذایی موجب انتشار حدود ۱۰ درصد از گازهای گلخانه‌ای هستند.

امیرعلی ایزدی

نابودی طبیعت و ازدست‌دادن تنوع زیستی

ازبین‌رفتن تنوع زیستی به معنای کاهش حیوانات، گیاهان و اکوسیستم‌ها است. برخی از علل آن عبارت‌اند از صید بی‌رویه، ازبین‌رفتن زیستگاه مانند جنگل‌زدایی و بیابان‌زایی که به‌واسطه تغییرات اقلیمی رخ می‌دهد.

تنوع زیستی اساس همه چیز روی کره زمین است، زیرا در نهایت همه ما به هم مرتبط هستیم. ازدست‌دادن تنوع زیستی بر منابع غذایی و دسترسی به آب پاک تأثیر می‌گذارد. بدون آن، ما آینده‌ای در سیاره خود نداریم.

مهسا کریمی

حیوانات نقش حیاتی در اکوسیستم‌ها ایفا می‌کنند و به تنوع زیستی، چرخه‌های عناصر غذایی و پایداری اکوسیستم کمک می‌کنند. آن‌ها به عنوان گرده افشان، پراکنده کننده بذر، شکارچی و طعمه عمل می‌کنند و پویایی جوامع طبیعی را شکل می‌دهند. اما امروزه یک میلیون از هشت میلیون گونه گیاهی و جانوری جهان در معرض انقراض هستند.

پونه اوشیدری

حدود ۳/۲ میلیارد نفر یا ۴۰ درصد از جمعیت جهان تحت تأثیر تخریب زمین قرار گرفته‌اند. هر پنج ثانیه، معادل یک زمین فوتبال از خاک فرسایش می‌یابد. با این حال، ۱۰۰۰ سال طول می‌کشد تا ۳ سانتی‌متر خاک سطحی ایجاد شود.

هانیه آزموده

اکوسیستم‌های آب شیرین زیربنای تمام فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی بشر را تشکیل می‌دهند. آن‌ها برای حمایت از شبکه حیات روی زمین حیاتی هستند. دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و تالاب‌ها با وجود اینکه تنها پنج تا هشت درصد از سطح زمین را تشکیل می‌دهند، ۲۰ تا ۳۰ درصد از کربن زمین را در خود جای داده‌اند.

میترا امینایی

تقریباً از هر هشت نفر، یک نفر امرارمعاش خود را از تالابها به روشهایی به دست می‌آورند که غذا، آب، حمل‌ونقل و اوقات فراغت را نیز تأمین می‌کند. با این حال، تالابها در بین اکوسیستمها، بالاترین نرخ تنزل، نابودی و تخریب را دارند.

ندا غیوری

یک میلیون گونه از گیاهان و جانوران وحشی در خطر انقراض قرار دارند. درحالی‌که جانوران و گیاهان وحشی منبع ضروری تغذیه، سرپناه و درآمد برای صدها میلیون نفر در سراسر جهان هستند.

ياسمن بازارگان

آلودگی و پسماند

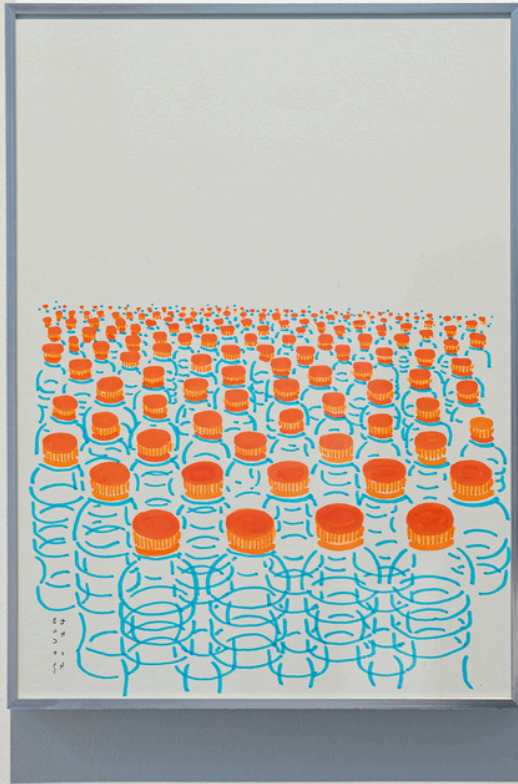
آلودگی، چه از طریق آلودگی هوا، خاک و آب و چه از طریق قرارگرفتن در معرض مواد شیمیایی مضر، اکوسیستمها و سلامت انسان را به خطر می‌اندازد.

تا سال ۲۰۲۵، شهرهای جهان سالانه ۲/۲ میلیارد تن پسماند تولید خواهند کرد که بیش از سه برابر میزان تولید شده در سال ۲۰۰۹ است.

الی ابراهیم پور

در سراسر جهان، غذایی که می‌خوریم، هوایی که تنفس می‌کنیم و آبی که می‌نوشیم آلوده هستند. آلودگی هوا به‌تنهایی مسئول مرگ نزدیک به هفت میلیون نفر در سال است.

موسی ربانی

تا پایان خواندن این جمله، حدود ۱۱۷,۰۰۰ بطری پلاستیکی در جهان استفاده شده است. درحالی‌که تولید یک بطری پلاستیکی تنها چند ثانیه وقت می‌برد، تجزیه‌شدن آن حدود ۴۵۰ سال طول می‌کشد.

میرمحمد فتاحی

اگر اقدامی نکنیم، تا سال ۲۰۵۰ اقیانوس‌ها بیشتر از ماهی، پلاستیک خواهند داشت. هر روز، معادل ۲,۰۰۰ کامیون زباله پر از پلاستیک در اقیانوس‌ها، رودخانه‌ها و دریاچه‌های جهان ریخته می‌شود.

ندا استکی

ته‌سیگار – که فیلترهایشان حاوی الیاف ریز پلاستیکی هستند – رایج‌ترین نوع زباله پلاستیکی یافت‌شده در محیط‌زیست به شمار می‌رود.

پس از آن‌ها، بسته‌بندی‌های مواد غذایی، بطری‌های پلاستیکی و درب آن‌ها، کیسه‌های خرید، نی‌ها و قاشق‌چنگال‌های پلاستیکی از جمله متداول‌ترین زباله‌های پلاستیکی هستند.

ندا استکی

آیا می‌دانستید پسماند پلاستیک یکبار مصرف در سال ۲۰۲۱ معادل بیش از ۱۳,۷۰۰ برج ایفل وزن داشته؟

امیر حساری

حداقل ۸۵٪ از زباله‌های دریایی را پلاستیک‌ها تشکیل می‌دهند. این زباله‌ها از کجا به اقیانوس‌ها می‌رسد؟ بخش زیادی از آن از طریق رودخانه‌ها وارد می‌شود که به‌عنوان مجرای مستقیمی برای انتقال پسماند و زباله به دریاچه‌ها و اقیانوس عمل می‌کنند.

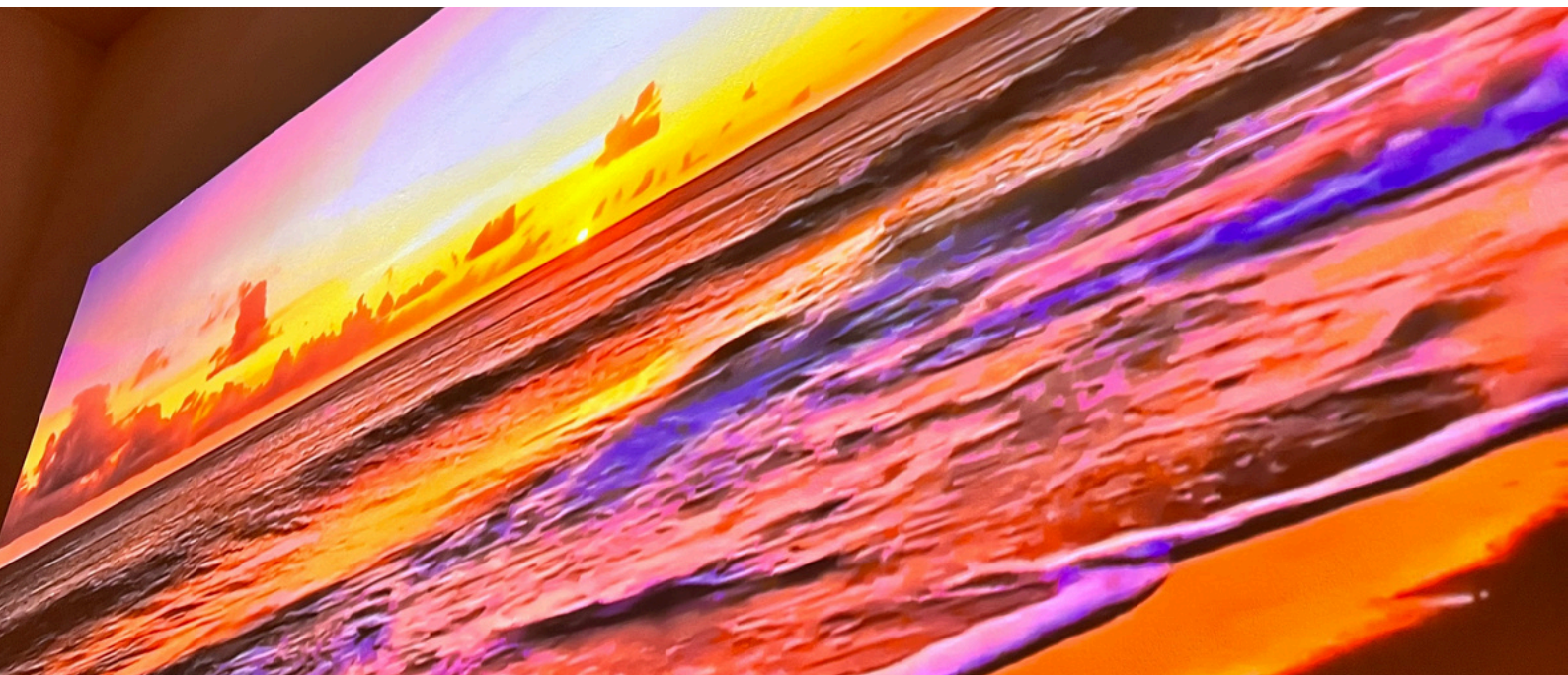
چه باید کرد؟ کاهش مصرف، استفاده مجدد، بازیابی و تنوع دادن در منابع مصرفی، بازیافت.

زهرا نوری زنوز

بر اساس تحقیقات انجام شده، حدود ۴۰ درصد از پرندگان دریایی در بدن خود پلاستیک بلعیده شده دارند.

محمد سیمری
ندا میرا

سازمان ملل متحد کماکان تنها بستری جهانی است که همه کشورها می‌توانند در آن گرد هم آیند، چالش‌های مشترک را به بحث گذاشته و برای آن‌ها راهکارهایی بیابند که به سود تمامی بشریت باشد. این سازمان از ۱۹۳ کشور عضو تشکیل شده و ایران نیز یکی از بنیان‌گذاران آن است.

در ایران، فعالیت‌های سازمان ملل متحد از جمله تلاش‌هایش برای مقابله با بحران سیاره‌ای سه‌گانه، توسط ۲۰ کارگزاری، صندوق و برنامه تخصصی مقیم و غیرمقیم انجام می‌شود.

این سازمان در ایران عمدتاً بر توسعه و کمک‌های بشردوستانه متمرکز است. سازمان ملل متحد شریکی برای توسعه ایران است که این مشارکت در چارچوب همکاری توسعه پایدار سازمان ملل متحد برای سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۷ تبیین شده است.

برای دریافت اطلاعات بیشتر روی لینک زیر کلیک کنید.

www.iran.un.org

برنامه توسعه ملل متحد، آژانس پیشرو سازمان ملل متحد در زمینه توسعه انسانی پایدار است. این سازمان بیش از ۳۰ سال سابقه پیشگامی در مفهوم توسعه انسانی پایدار را دارد و با توجه به حضور و همکاری بلند مدت در شبکه گسترده توسعه جهانی، موقعیت منحصر به فردی برای اتصال کشورها به دانش، موثرترین رویه ها و نیز منابع لازم برای رسیدن به اهداف توسعه سبزتر و پایدار را دارد.

برنامه توسعه ملل متحد سازمانی پویا، خلاق و انعطاف‌پذیر است که با شرکای خود برای حل چالش‌های توسعه ملی همکاری می‌کند.

این سازمان بر فعالیت‌های میدانی تأکید زیادی داشته و ۱۷۰ دفتر نمایندگی در سراسر جهان دارد. برنامه توسعه ملل متحد از سال ۱۹۶۶ در ایران دفتر نمایندگی دارد.

کار ما در ایران مانند سایر نقاط جهان، توسط یک سند کشوری هدایت می‌شود که با مشارکت کامل دولت تدوین و تصویب شده سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۷ را پوشش می‌دهد. این سند بر چهار حوزه اصلی تمرکز دارد:

۱. مدیریت یکپارچه منابع طبیعی، اقدامات اقلیمی و حفاظت از محیط‌زیست
۲. مدیریت بهداشت عمومی
۳. تاب‌آوری اجتماعی-اقتصادی
۴. مدیریت کاهش خطر بلایای طبیعی

برای دریافت اطلاعات بیشتر روی لینک زیر کلیک کنید.

www.undp.org/iran/publications

August 2024

